

สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) ภาคสหกรณ์ไทยปี 2560

โดย สุภัตญา มุลกลาง

สินเชื่อ หมายถึง เงินที่สถาบันการเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลหรือนิติบุคคลโดยมีข้อสัญญาผูกพันที่ผู้ขอกู้จะต้องชำระคืนดอกเบี้ยและเงินต้นให้กับผู้ให้กู้ ซึ่งส่วนใหญ่มีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านสินเชื่ออย่างชัดเจน

สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPLs) คือการที่ลูกหนี้สินเชื่อของสถาบันการเงินต่างๆ ซึ่งได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ของเอกชน และของรัฐบาล บริษัทเงินทุน ผลิตนัดชำระหนี้และไม่สามารถจะชำระดอกเบี้ยและเงินต้นคืนในเวลาที่กำหนดให้สถาบันการเงินเป็นระยะเวลาเกินกว่า 3 เดือนขึ้นไป ซึ่งทำให้สถาบันการเงินทั้งหลายต้องตั้งสำรองเผื่อหนี้ที่สงสัยจะสูญ รวมทั้งทำการเพิ่มทุน เพื่อเป็นการแก้ไขและปรับสภาพทางการเงินของสถาบันการเงินเหล่านั้น

จากผลสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เกี่ยวกับ สถานภาพหนี้ครัวเรือนไทย ปี 60 พบว่า ครัวเรือนไทยกว่า 91.1% ยังคงมีหนี้สินอยู่ และมีเพียง 8.9% เท่านั้นที่ไม่มีหนี้สิน ซึ่งในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา พบว่า ระดับหนี้ครัวเรือนได้ขยายตัวในปริมาณที่สูงอย่างก้าวกระโดด โดยเฉพาะกลุ่มคนวัยทำงาน (เจนวาย) ที่อายุต่ำกว่า 30 ปีเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มเป็นหนี้มากขึ้น รวมถึงมีแนวโน้มที่จะเป็นหนี้เสียเร็วขึ้น*1 ถือเป็นเรื่องที่น่าตกใจอย่างมาก เพราะอนาคตข้างหน้าจะดำเนินไปในทิศทางไหน ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราจะให้ความสำคัญกับการสร้างวินัยการออมเงิน ซึ่งควรแยกการใช้จ่ายให้เป็นและเหมาะสม โดยเฉพาะกลุ่มที่กำลังก่อร่างสร้างตัวไม่ควรก่อหนี้ให้เกินกำลัง ควรคิดก่อนตัดสินใจให้ดีในการใช้จ่ายเงิน

สหกรณ์ เป็นสถาบันทางเศรษฐกิจและขบวนการทางสังคม ที่รวมตัวกันจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก ในปี 2560 สหกรณ์ทุกประเภท (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) และกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น 11,228 แห่ง ประกอบด้วย สหกรณ์ 7,083 แห่ง และกลุ่มเกษตรกร 4,145 แห่ง มีผลการดำเนินงานก่อให้เกิดกำไรรวมทั้งสิ้น 83,616.51 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 10.56 จากจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 12.61 ล้านคน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.18 หรือคิดเป็นร้อยละ 19.05 ของจำนวนประชากร ทั้งประเทศ*2 ในระหว่างปีลงทุนในกิจกรรมธุรกิจโดยรวมมีมูลค่าทั้งสิ้น 2.11 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.35 โดยธุรกิจที่มีสัดส่วนสูงสุดในระหว่างปี ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อจำนวน 1.22 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 57.79 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 0.16 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า มีสินเชื่อด้วย

คุณภาพที่ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด /NPL จำนวน 53,358.36 ล้านบาท ซึ่งสัดส่วนของสินเชื่อที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด/NPL ต่อการให้สินเชื่อรวมคิดเป็นร้อยละ 2.51

ตารางสินเชื่อและหนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด /NPL ของสหกรณ์ละกลุ่มเกษตรกร ในรอบปี 2560

สถาบันสหกรณ์และเกษตรกร	สินเชื่อ (ล้านบาท)							
	เพิ่มระหว่างปี	ร้อยละ	คงเหลือสิ้นปี	ร้อยละ	ค่าเผื่อหนี้ สงสัยจะสูญ	ร้อยละ (ของ สินเชื่อ สิ้นปี)	หนี้ที่ชำระ ไม่ได้ตาม กำหนด / NPL	ร้อยละ (ของ สินเชื่อ สิ้นปี)
ภาคการเกษตร	99,917.15	8.22	173,010.96	8.14	5,205.72	0.24	40,996.71	1.93
-การเกษตร	95,488.59	7.86	165,200.39	7.77	4,683.48	0.22	38,574.25	1.81
-ประมง	264.64	0.02	455.76	0.02	189.49	0.01	155.89	0.01
-นิคม	4,163.92	0.34	7,354.81	0.35	332.75	0.01	2,266.57	0.11
นอกภาคการเกษตร	1,113,320.31	91.60	1,951,169.82	91.76	12,984.75	0.61	11,740.22	0.55
-ร้านค้า	112.51	0.01	238.95	0.01	1.35	0.00	1.68	0.00
-บริการ	5,556.78	0.46	11,146.21	0.52	257.35	0.01	847.35	0.04
-ออมทรัพย์	1,089,362.02	89.63	1,904,535.58	89.57	11,601.10	0.55	6,063.75	0.28
-เครดิตยูเนียน	18,289.00	1.50	35,249.08	1.66	1,124.95	0.05	4,827.44	0.23
รวมสหกรณ์	1,213,237.46	99.82	2,124,180.78	99.90	18,190.47	0.85	52,736.93	2.48
กลุ่มเกษตรกร	2,199.09	0.18	2,075.60	0.10	178.56	0.01	621.43	0.03
รวมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ปี 60	1,215,436.55	100.00	2,126,256.38	100.00	18,369.03	0.86	53,358.36	2.51
รวมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ปี 59	1,213,476.95	100.00	2,009,125.94	100.00	19,672.02	0.98	58,077.28	2.89
อัตราเพิ่มขึ้น/(ลดลง) ร้อยละ	0.16		5.83		(6.62)		(8.13)	

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าจำนวนลูกหนี้เงินให้กู้ค้างสิ้นปีมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของลูกหนี้เงินให้กู้ทั้งสิ้น โดยสหกรณ์นอกภาคการเกษตร มีการอนุมัติสินเชื่อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.60 รองลงมาเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 8.22 และกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 0.18 ในขณะที่สินเชื่อด้วยคุณภาพที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด/(NPL) มีทั้งสิ้น 53,358.36 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.51 ของสินเชื่อทั้งสิ้น ส่วนใหญ่เป็นของสหกรณ์ภาคการเกษตรร้อยละ 1.93 ของสินเชื่อทั้งสิ้น หากเปรียบเทียบสัดส่วน NPL ของสถาบันเกษตรกรกับสินเชื่อรวมของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ณ สิ้นปี 2560 คิดเป็นร้อยละ 12.47 (โดยยอด NPL คงค้างปี 2560 ของระบบธนาคารพาณิชย์ มีจำนวน 428,000.00 ล้านบาท^{*3)})

ตารางเปรียบเทียบสินเชื่อบริษัท และหนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด/(NPL) ในรอบ 3 ปี

ประเภท	ปี 2560			ปี 2559			ปี 2558		
	สินเชื่อคงเหลือ	NPL	ร้อยละ	สินเชื่อคงเหลือ	NPL	ร้อยละ	สินเชื่อคงเหลือ	NPL	ร้อยละ
ภาคการเกษตร	173,010.96	40,996.71	1.93	161,935.49	36,845.84	1.83	149,025.92	31,367.92	1.66
นอกภาคการเกษตร	1,951,169.82	11,740.22	0.55	1,845,347.73	20,660.47	1.03	1,742,013.57	21,141.62	1.12
กลุ่มเกษตรกร	2,075.60	621.43	0.03	1,842.72	570.97	0.03	1,691.45	465.11	0.02
รวมทั้งสิ้น	2,126,256.38	53,358.36	2.51	2,009,125.94	58,077.28	2.89	1,892,730.94	52,974.65	2.80

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน

จากตารางการเปรียบเทียบสถานการณ์ของสินเชื่อ และหนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด/(NPL) ในภาพรวมของสถาบันเกษตรกร ในรอบ 3 ปี เห็นว่า สินเชื่อส่วนใหญ่จะอยู่ในสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ซึ่งแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี แต่จำนวนหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีอัตราลดลงต่อเนื่องทุกปีเช่นกัน เนื่องจากลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีเงินเดือนหรือมีรายได้ประจำ จึงทำให้สามารถชำระหนี้คืนได้ตามกำหนด ในขณะที่ สินเชื่อและหนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด/(NPL) ของสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร มีแนวโน้มการขยายตัวเพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่องทุกปี เนื่องจากลูกหนี้ภาคการเกษตรส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงมีปัจจัยเสี่ยงหลายด้านในการชำระหนี้คืน อาทิ สภาพดินฟ้าอากาศ ราคาผลผลิตผันผวน/ตกต่ำ ต้นทุนในการผลิตสูง ความสามารถในการชำระหนี้จึงขึ้นอยู่กับรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตที่ผลิตได้ ฉะนั้นการชำระหนี้คืนของลูกหนี้ภาคการเกษตรจึงค่อนข้างมีความเสี่ยง ซึ่งสหกรณ์ควรระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อ เพื่อรักษาสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ให้เพียงพอต่อการดำรงอยู่ของคุณภาพสินทรัพย์รองรับการไหลออกของเงินภายใต้ภาวะวิกฤต ด้านภาครัฐเองก็ควรหามาตรการและนโยบายด้านภาคการเกษตรมาช่วยเหลือเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุป ธุรกิจสินเชื่อถือเป็นธุรกิจหลักในการสร้างรายได้ให้กับทุกสถาบันเกษตรกร โดยเงินทุนของสถาบันเกษตรกรนั้นได้มาจาก เงินรับฝากของสมาชิก ทุนเรือนหุ้น และจากแหล่งภายนอก ได้แก่ เงินกู้ยืม เครดิตทางการค้า เป็นต้น และเนื่องจากเงินทุนดำเนินงานส่วนใหญ่นำไปลงทุนในรูปของลูกหนี้เงินกู้ และลูกหนี้อื่นๆ จึงมีความเสี่ยงในการบริหารหนี้ให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการเร่งรัดติดตามหนี้ให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนดให้มากที่สุด ดังนั้นสถาบันเกษตรกรควรป้องกันปัญหาที่ลูกหนี้อาจไม่สามารถผ่อนชำระหนี้คืนได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการปล่อยสินเชื่อของสถาบันเกษตรกร ควรคำนึงถึงคุณภาพของสินเชื่อที่ปล่อย หรือใช้ความรอบคอบในการพิจารณาการกู้ยืมของสมาชิกนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ตามที่แจ้งไว้ รวมถึงกำลังความสามารถในการชำระหนี้ และควรส่งเสริมให้สมาชิกเห็นความสำคัญกับการสร้างวินัยการออมเงินให้มากยิ่งขึ้น

*¹ ที่มา [MOREMOVE 11 มีนาคม 2561 เวลา 22:04 น.](#)

*² ที่มา กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวนประชากรทั้งสิ้น 66,188,503 คน

*³ ที่มา ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง แลกผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ในไตรมาส 3 ของปี 2560 เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2560 นางสาวดารณี แซ่จู้ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน ระบบธนาคารพาณิชย์ภาพรวมสัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือเอ็นพีแอลต่อสินเชื่อรวมเริ่มงวดตัวที่ 2.97% ไกล่เคียงกับไตรมาสก่อนที่ 2.95% โดยมียอดคงค้าง NPL ที่ 428,000 ล้านบาท